

I Slutningen af Forslagsstillereis Foredrag har han udtalt sig meget om det Gavnligte i Selveiendom, og at dette nok vil virke derhen, at Fæsterne kjøbe Gaardene. Jeg skal være fuldkommen enig i, at Selveiendom er at foretrække for Fæste, at man saavidt det staaer til Enhver især, bør arbejde derhen, men dog altid indenfor visse Grændser, saaledes at man ikke overtræder, hvad der er Ret, og det troer jeg, man gjør, hvis man som her vil opstille en saadan Regel, som Forslaget gaaer ud paa. Jeg kan ikke see rettere, end at det Praktiske, dersom Forslaget blev til Lov, vilde lede til det Modsatte, nemlig til at Selveiendom slet ikke vil blive fremmet. Thi Selveiendom vil jo dog langt lettere fremmes, naar man har fri Concurrence ved enhver Handel, end naar man indskrænkes i Salget af sin Eiendom til enkelte bestemte Kjøbere. Endnu være det mig blot sluttelig tilladt at bemærke, at Forslaget ogsaa lider af en anden Ulempe; thi, naar der staaer, at Besidderne kun kunne sælge til Brugerne deres Børn eller Svigerbørn, saa følger heraf, at, naar den nærværende Bruger ikke vil kjøbe, og han ingen Børn eller Svigerbørn har, bliver Lehnbesidderen sat i den Nødvendighed, at han ikke kan sælge uden at udstede et nyt Fæstebrev, naar den nærværende Fæster dør. Det vilde vistnok være en betydelig Ulempe, som jeg dog iøvrigt vel troer man vilde vide at bortskærne, dersom man vilde gaae ind paa selve Forslaget; men jeg holder mig overbevist om, at Forslaget lider af saadanne Brøst, at det vil modvirke Mlemedet, hvori det er stillet, og jeg er derfor vis paa, at nærværende Thing ikke vil sige Ja dertil.

Krabbe: Det er udtalt, at det nærværende Lovforslag ikke tager tilbørligt Hensyn til Fæsterne. Dette troer jeg dog ikke kan stiges med Rette; thi, foruden at Lovforslaget hæver de Hindringer, som hidtil have staaet i Veien for, at Fæstegods paa Fideicommissgodserne kunde gaae over til Selveiendom, saa er der ogsaa i en Paragraph, der senere vil blive diskutert, tilstaaet betydelige Lettelser og Begunstigelser, naar Salget foregaaer til Fæsterne, deres Børn og Svigerbørn, ligesom der ogsaa er fremkommet fra Forslagsstillerne, blandt

hvilke jeg hører, et Endringsforslag, som vil lette Udgangen for Fæsterne til at kjøbe. Hensigten med Lovforslaget er ikke at stille Fæsterne paa Fideicommissgodserne i et andet Forhold til Besidderne end paa de Godser, hvorpaa der intet fideicommissarisk Baand hviler, og ved at paalægge Fideicommissbesidderen den Forpligtelse, kun at maatte sælge til Brugeren, hans Børn eller Svigerbørn, vil det efter min Overbeviisning være saa langt fra, at det derved tilstguede Formaal opnaaes, at sikkre Fæsteren Fæstestedets Besiddelse, at jeg frygter for, at det Modsatte meget let vil kunne blive Tilfældet; thi det følger af Sagens Natur, at, naar Fæsteren med Lovens Ord for Die staaer i den Formening, at et ledigt Fæstested kun kan sælges til hans nærmeste Familie, vil han være mindre tilbøielig til at byde en antagelig Kjøbesum. Vel er det en Sjeldenhed, og navnlig paa Fideicommissgodserne, at et ledigt Fæstested bortkastes til Andre end den Ufødes nærmeste Familie, især hvis han har efterladt sig Børn; men Fideicommissbesidderen er jo dog ikke dertil forpligtet, og, naar den foreslaaede Bestemmelse gaaer igjennem, vil det meget let kunne skee, at han efterhaanden sætter det sæstledige Gods ikke til Fæsterens Familie, men til Andre, med hvem han i Forveien er bleven enig om en Kjøbesum, som han ikke har kunnet opnaae hos Fæsteren. Det er som Grund, hvorfor den omhandlede Bestemmelse burde optages i Loven, ogsaa anført, at det ellers vilde være at befrygte, at Godset i Masse vilde blive solgt til Speculanter; men, foruden at dette dog ikke ganske kunde forebygges ved dette Forslag, saa antager jeg ogsaa, at det vilde være meget lidet at befrygte, især paa Fideicommissfer, hvis Besiddere staae i et ganske andet Belvillighedsforhold til Fæsterne end Besidderne paa de Godser, som jevnlig have været Gjenstand for Kjøb og Salg, ligesom hine Besiddere desuden i Reglen leve i saadanne Aaar, at det ikke er at befrygte, at de ville indlade sig paa en sllig Handel, som ogsaa for Kjøberen efter min Overbeviisning er en saa usikker Speculation, at ikke Mange ville indlade sig derpaa.

Orsted: Jeg er i Grundsætningen enig med det Amendement, hvorom der nu er Spørgs-